

EHK toimintakertomus 2016

Eläinten hyvinvointikeskus EHK on kansallinen verkosto, jonka tavoitteena on eläinten hyvinvoinnin turvaaminen ja parantaminen. EHK kehittää Elintarviketurvallisuusvirasto Eviran ja Helsingin yliopiston välistä yhteistyötä sekä edistää muutenkin eläinten hyvinvointivalvonnan ja tutkimuksen kansallista sekä kansainvälistä yhteistyötä. Tavoitteeseen pyritään eläinten hyvinvoinnin tutkittua tietoa kokoamalla, seuraamalla ja levittämällä. EHK seuraa aktiivisesti sidosryhmien toimintaa ja tekee yhteistyötä niiden kanssa. EHK:ssa työskentelevät palkattuna johtaja ja erityisasiantuntija.

Toimintaa ohjaa seitsenhenkinen johtoryhmä. Johtoryhmä kokoontui vuoden 2016 aikana kaksi kertaa. Johtoryhmän kokoonpano, varsinainen jäsen (varajäsen) oli seuraava: Taina Aaltonen ja Susanna Ahlström / Maa- ja metsätalousministeriö, Pirjo Kortesianiemi / Eläintautien torjuntayhdistys (Heidi Härtel / HKScan), Nora Schuurman / Itä-Suomen yliopisto (Hannu T. Korhonen / Luonnonvarakeskus Luke), Anna Valros (Laura Hänninen) ja Outi Vainio (Olli Peltoniemi) / Helsingin yliopisto, Paula Kinnunen (Terhi Laaksonen) ja Jaana Mikkola (Taina Mikkonen) Elintarviketurvallisuusvirasto Evira.

EHK:ssa työskenteli vuonna 2016 kokopäiväisesti johtaja Satu Raussi ja 60 %:n työajalla eläinten hyvinvoinnin erityisasiantuntija Tiina Kauppinen. EHK:n Hyvinvointia hyllylle -projektissa työskentelivät VM Jaakko Autio (3 htkk) ja Tiina Kauppinen (6 htkk) ja harjoittelijana markkinoinnin opiskelija Ninni Yliaho (1 htkk).

Tässä toimintakertomuksessa esitetään EHK:n toiminta vuonna 2016 yhdessä johtoryhmän 1.12.2015 hyväksymien *vuoden 2016 tulostavoitteiden* kanssa.

Viestintä. EHK toteuttaa ohjausryhmässä vahvistettua viestintäsuunnitelmaa. Ensisijainen viestintäkanava on eläintietosivut. Sosiaalisen median osuus pidetään vuoden 2015 tasolla.

Eläintietosivut. EHK kehittää kansalaisille suunnattua sähköistä eläintietosivustoa (eläintieto.fi). Eläintietosivustolle lisätään tieto-osio yhdestä uudesta eläinlajista tai eläinryhmästä. Eläintietosivusto sisältää tietoa mm. eläinten hyvinvoinnin määritelmästä, eläimistä ja niiden hyvinvoinnista osana yhteiskuntaa, ja eri eläinlajien hyvinvoinnista yksityiskohtaisemmin. Sivustolta löytyvät myös EHK:n julkaisut sekä blogi ja ajankohtaiset eläinten hyvinvointiuutispäivitykset.

Sosiaalinen media. EHK:n somessa keskustellaan ja jaetaan ajankohtaisia eläinten hyvinvointiuutisia Facebookissa (Eläinten hyvinvointikeskus), Twitterissä (Ehkeskus) ja muissa medioissa soveltaen tarpeen mukaan. Viestejä pyritään kohdentamaan tehokkaasti. Kuten vuonna 2015, EHK-somessa viestitään kahtena-kolmena päivänä viikossa sisältölähtöisesti tilanteen mukaan.

Eläinten hyvinvointi Suomessa II -raportti julkaistiin vuonna 2016. Eläintietosivut päivitettiin ja sivulle lisättiin tietopaketti turkiseläimistä.

Viestintäsuunnitelmaa toteutettiin aktiivisesti sosiaalisessa mediassa tiedottaen ja keskustellen. Eläintietosivujen ja blogin käyttö kasvoi tasaisesti: kuukausitasolla sivukatseluja oli 2000-4000. Blogissa julkaistiin viikoittain uusi kirjoitus (omaa tuotantoa; yhteensä 47 kpl). Sosiaalisen median kanavilla viestittiin kolmena päivänä viikossa. Some-käyttäjien määrä kasvoi myös tasaisesti ja keskustelu vilkastui, mikä tarkoitti lisää moderointityötä. EHK:n Facebookissa oli vuoden 2016 lopussa noin 4600 tykkääjää, yksittäinen uutinen tavoitti 300-47000 ihmistä ja 5 € mainospanostus noin 2000 ihmistä lisää. Yksittäistä uutista klikattiin 10-4000 kertaa. Uutisen nähneistä ihmisistä puolet oli EHK:n vanhoja tykkääjiä ja puolet uusia käyttäjiä. EHK:n Twitterissä oli vuoden 2016 lopussa noin 900 seuraajaa. Twitter-keskustelu oli asiapitoista. Uusina sosiaalisen median kanavina käynnistettiin Instagram ja Periscope, jonka kautta lähetettiin muun muassa eläintietosivujen päivityksestä ja eläinten hyvinvointiraportista kertova tiedotustilaisuus. Tilaisuus onnistui hyvin, sillä oli 110 liveseuraajaa. EHK:n YouTube-kanavalle tehtiin ja ladattiin EHK-esittelyvideoita.

EHK osallistui marraskuussa 2016 Elma-messuille Helsingin messukeskuksessa. Messuilla esiteltiin Hyvinvointia hyllylle -hankkeessa tehtyä Eläin ruokana – kuluttajan opasta kananmunien, maidon ja jauhelihan valintaan eläinten hyvinvoinnin perusteella. Lisäksi esiteltiin yleisesti EHK:n toimintaa ja keskusteltiin eläinten hyvinvoinnista satojen ihmisten kanssa. Periscopeen tehtiin kaksi livelähetystä messutapahtumista.

Evira-yhteistyö. EHK avustaa tarvittaessa Eviraa eläinten hyvinvoinnin valvonnan suunnitteluun liittyvissä tehtävissä. EHK välittää Euroopan elintarviketurvallisuusviraston (EFSA) riskienarviointihankkeiden tietopyyntöjä sekä eläinten hyvinvointiraportteja tiedoksi sidosryhmille.

Evira-EHK-yhteistyötä tehtiin vuonna 2016 enimmäkseen lopetusasetuksen ja siihen liittyvän contact point -toiminnan parissa. Evira ei erikseen pyytänyt apua eläinten hyvinvoinnin valvonnan suunnittelussa. Myöskään EFSA:n eläinten hyvinvoinnin riskinarviointihankkeiden tietopyyntöjä ei vuonna 2016 tullut.

Sidosryhmäyhteistyö. EHK on yhteistyössä ja verkostoituu resurssiensa mukaan eläinalan eri toimijoiden kanssa. Toimijat ovat esimerkiksi alkutuotannon toimijoita, eläinalan yhdistyksiä, järjestöjä, ammattiliittoja, tieteellisiä seuroja, seura- ja harrastuseläintoimijoita sekä elinkeinon ja kaupan edustajia.

EHK osallistui Suomen Kennelliiton ja Kissaliiton järjestämän eläinsuojelutyöryhmän kokouksiin. EHK osallistui myös Yhteiskunnallisen ja kulttuurisen eläintutkimuksen seura YKES ry:n Joensuussa järjestetyille Eläintutkimuspäiville, joilla pidettiin esityksiä ja tavattiin yhteiskunnallisen eläintutkimuksen sidosryhmiä. Luonnonmukaisen tuotannon toimijoita tavattiin vuoden aikana useasti ja osallistuttiin luomufokusryhmän työhön. Pihvikarjaliiton toimihenkilöitä tavattiin ja vierailtiin Siipikarjaliiton toiminnanjohtajan broileritilalla.

Lainsäädäntö. EHK osallistuu tarvittaessa eläinsuojelulain uudistuksen valmisteluun ja antaa lausuntoja eläinten hyvinvointia koskeviin säädösluonnoksiin.

Vuonna 2016 pidettiin 17. eläinsuojelulain uudistuksen ohjausryhmän kokous. EHK osallistui kokoukseen ja viesti kokouksen sisällöstä eläintietosivujen blogissa ja sosiaalisessa mediassa. EHK auttoi eläinsuojelulain uudistustyössä myös vastaamalla vuoden aikana lakiuudistukseen liittyviin tietopyyntöihin. EHK antoi lausunnot luonnoksiin metsästysasetuksen muutoksesta, eläinten hyvinvointikorvauksesta, ruokapoliittisesta selonteosta sekä valtioneuvoston periaatepäätöksestä julkisista elintarvikehankinnoista.

Lopetusasetuksen edellyttämä tieteellinen asiantuntemus eli national contact point. EHK antaa lopetusasetuksen (neuvoston asetus eläinten suojelusta lopetuksen yhteydessä, 1099/2009) edellyttämää tieteellistä asiantuntemusta viranomaisille.

Viranomaiset, toimijat ja kansalaiset käyttivät vuoden aikana joitakin kertoja EHK:n lopetusasetuksen (neuvoston asetus eläinten suojelusta lopetuksen yhteydessä, 1099/2009) edellyttämää tieteellistä asiantuntemusta. EHK osallistui toukokuussa 2016 eurooppalaiseen National Contact Point -tapaamiseen Italian Parmassa Euroopan elintarvikeeturvallisuusvirastossa (EFSA). Matkasta kirjoitettiin raportti viranomaisille sekä blogijuttu eläintietosivuille. Kokouksesta tiedotettiin siten viranomaisia, tarkastuseläinlääkäreitä ja kansalaisia. Lisäksi vastattiin Euroopan kansallisille yhdyspisteille lähetettyyn kyselyyn koskien teuraseläinten tainnutusta.

Kansainvälinen toiminta. EHK seuraa eurooppalaisen eläinten hyvinvoinnin viitekeskuksen muodostumista. EHK on aktiivisesti mukana pohjolan eläinten hyvinvointikeskusten verkostossa

NordCAW (Nordic Network for Communicating Animal Welfare) sekä verkostoituu muiden olemassa olevien eurooppalaisten eläinten hyvinvointikeskusten kanssa.

EHK otti aktiivisesti osaa Pohjolan eläinten hyvinvointikeskusten NordCAW-verkoston toimintaan (Nordic Network for Communicating Animal Welfare). Verkosto piti vuonna 2016 useita verkkokokouksia sekä yhden kokouksen syksyllä Uppsalassa Ruotsissa. Kokouksessa suunniteltiin yhteistyössä järjestettävää NordCAW-seminaaria, joka pidettiin Ruotsin maatalousyliopiston SLU:n tiloissa Uppsalassa joulukuussa 2016. Seminaarin teemana oli tuleva EU:n eläinten hyvinvoinnin viitekeskus.

EHK auttoi maa- ja metsätalousministeriötä kokoamalla eläinten hyvinvoinnin tutkimustarpeita suomalaisilta alan tutkijoilta. Ministeriölle pyyntö koota ja priorisoida eläinten hyvinvoinnin tutkimustarpeita tuli EU:n SCAR:lta (Standing Committee on Agricultural Research).

Hankkeet. *EHK toteuttaa erikseen sovitusti eläinten hyvinvointihankkeita. Rahoitusta maaseudun kehittämis- ja tutkimusvaroista on syksyllä 2015 haettu kolmivuotiselle Eettistä laatua lautaselle -hankkeelle. Jos rahoitus edellä mainitulle hankkeelle saadaan, aloitetaan hanke EHK:ssa vuonna 2016. Maaseutuviraston Ruokaketju-hanketta Hyvinvointia hyllylle, tietoa tarjolle – kuluttajan opas vastuullisiin valintoihin eläinten hyvinvoinnin ja tuotannon läpinäkyvyyden turvaamiseksi jatketaan EHK:ssa vuonna 2016. EHK osallistuu tarvittaessa ja mahdollisuuksiensa mukaan kansallisten eläinten hyvinvointihankkeiden ohjausryhmiin.*

Hankkeet

”Hyvinvointia hyllylle, tietoa tarjolle – kuluttajan opas vastuullisiin valintoihin eläinten hyvinvoinnin ja tuotannon läpinäkyvyyden turvaamiseksi” -hanketta jatkettiin vuonna 2016. Hankkeessa selvitettiin kuluttajien käsityksiä tuotantoeläinten hyvinvoinnista ja tehtiin sähköinen kuluttajille suunnattu valintaopas tuotantoeläinten hyvinvoinnin edellytyksistä. Opas auttaa kuluttajaa tekemään valintoja muna-, maito- ja jauhelihaostoksilla eläinten hyvinvointiperustein. Eläin ruokana – kuluttajan opas julkistettiin Elma-messuilla Helsingissä marraskuussa ja se sai paljon medianäkyvyyttä. Opasta esiteltiin muun muassa ylen Kuningaskuluttaja-ohjelmassa. Hanketyöhön kului 40 % EHK:n erityisasiantuntijan työajasta vuonna 2016. Tämä työaika vähennettiin EHK:n perustyöstä. Hanke päättyi ja raportoitiin rahoittajalle vuoden 2016 lopussa.

Hankehakemukset

Maatilatalouden kehittämisrahastosta (MAKERA) vuonna 2015 haettu ”Eettistä laatua lautaselle” -hanke sai kielteisen rahoituspäätöksen. Samalla teemalla jatkettiin ja haettiin Luonnonvarakeskuksen kanssa uutta MAKERA-rahoitusta tutkimushankkeelle ”Eläinten hyvinvointimerkintä suomalaisen eläintuotannon kilpailukyvyyn ja laadun edistäjänä” (hankkeelle myönnettiin rahoitus 2017). EHK haki yhdessä Helsingin yliopiston kumppaneiden kanssa Suomen Kulttuurirahaston

Argumenta-hanketta teemalla ”Eläin ruokana – välinearvosta itseisarvoon” päästen seitsemän parhaan hakijan joukossa toiselle hakukierrokselle. Rahoitusta ei tällä kertaa kuitenkaan tullut.

Tapahtumat. EHK osallistuu tarvittaessa eurooppalaisten eläinten hyvinvoinnin neuvottelukuntien (EuroFAWC) kokoukseen Suomessa 18.–19.5.2016.

EHK auttoi maa- ja metsätalousministeriötä eurooppalaisten eläinten hyvinvoinnin neuvottelukuntien (EuroFAWC) Suomessa 18.–19.5.2016 pidetyn kokouksen järjestelyissä sekä osallistui kokoukseen ja viesti kokouksessa käsitellyistä asioista eläintietosivuilla.

Toimintasuunnitelma. EHK:n tulevaisuuden toimintaedellytysten selvittyä tehdään EHK:n johtoryhmässä toimintasuunnitelma vuosille 2016–2017. Toimintasuunnitelmaan sisällytetään viestintäsuunnitelma.

Toimintasuunnitelmaa vuosille 2016–2017 ei tehty, sillä EHK:n toimintaedellytyksistä vuodesta 2017 eteenpäin ei tiedetty. Asian selvittyä päätettiin, että toiminta- ja viestintäsuunnitelmat tehdään uuden ohjausryhmän kanssa EHK:n siirryttyä Luonnonvarakeskukseen.

Eläinten hyvinvoinnin neuvottelukuntien sihteerityö. EHK toimii tuotantoeläinten hyvinvoinnin neuvottelukunnan sihteerinä toimikautena 1.5.2013–30.4.2016 sekä seura- ja harrastuseläinten hyvinvoinnin neuvottelukunnan sihteerinä toimikautena 16.2.2015–15.2.2018. Neuvottelukuntien uusien toimikausien sihteerityöstä sovitaan EHK:n johtoryhmän ja ministeriön kanssa. Sihteeri kutsuu neuvottelukunnat koolle, valmistelee esityslistan, järjestää kokouksissa kuultavat asiantuntijat paikalle, kirjoittaa kokouspöytäkirjat, valmistelee neuvottelukuntien antamat lausunnot, tiedotteet ym. tuotokset sekä kertoo neuvottelukuntien kokousten sisällöistä kansantajuisesti EHK:n blogissa. EHK seuraa, tiedottaa ja bloggaa myös tieteellisiin tai opetustarkoituksiin käytettävien eläinten suojelun neuvottelukunnan kokouksissa käsitellyistä asioista.

Seura- ja harrastuseläinten sekä tuotantoeläinten hyvinvoinnin neuvottelukuntien sihteerityötä ja neuvottelukuntien työstä viestimistä jatkettiin vuonna 2016 kuten edeltävinä vuosina. Tuotantoeläinten hyvinvoinnin neuvottelukunta aloitti kolmannen toimikautensa vuonna 2016; EHK toimii sihteerinä edelleen. Seura- ja harrastuseläinten hyvinvoinnin neuvottelukunta piti seitsemän ja tuotantoeläinten hyvinvoinnin neuvottelukunta neljä kokousta vuoden aikana. EHK osallistui myös tieteellisiin tai opetustarkoituksiin käytettävien eläinten suojelun neuvottelukunnan kokouksiin (4) ja viesti neuvottelukunnan kokouksista eläintietosivuilla.

Helsingissä 1.3.2017

Satu Raussi ja Tiina Kauppinen
Eläinten hyvinvointikeskus
Luonnonvarakeskus